

[nyheter om eu]

EU förstärker Fästning Europa

Människoströmmen från Nordafrika har snabbt fört upp frågan om en överstatlig flykting- och immigrationspolitik högt upp på dagordningen i EU. Trycket från människor som tar sig med båt från Libyen och Tunisien har ökat spänningarna både i och mellan olika EU-länder.

Frankrike vill återinföra inre gränskontroller, trots Schengenavtalet, och Italien beklagar sig över bristande europeisk solidaritet när tiotusentals mestadels tunisier tar sig till landet sjövägen via ön Lampedusa i södra Medelhavet.

EU-kommissionen föreslår nu att EU-länder ska kunna sätta upp gränskontroller om ovanligt stora grupper invandrare misstänks vilja ta sig in i landet.

De eventuella gränskontrollerna ingår i ett paket av nya förslag som läggs fram framöver och som ska leda till att länderna "får bättre kontroll över sitt eget lands gränser", enligt Cecilia Malmström, EU-kommissionär med ansvar för EU:s asyl- och migrationspolitik liksom gränskontrollerna. Målet är, som tidigare, att skapa en överstatlig flyktingpolitik i EU till 2012. Flera delar i paketet har diskuterats i åratal, men förhandlingarna mellan medlemsländerna och EU-parlamentet har i olika delar gått i stå.

Frontex, EU:s byrå för förvaltning av det operativa samarbetet vid de yttre gränserna, ska få utökade befogenheter och effektivare utrustning för att täppa

till hålen i Fästning Europa. Byrån är placerad i Warszawa i Polen och har till uppgift att bland annat samordna det operativa gränskontrollsamarbetet och bistå medlemsländerna med teknisk och operativ hjälp i särskilda situationer. Italien har sökt hjälp från EU med att hantera flyktingströmmen från Nordafrika. Frontex har antagit uppdraget.

Enligt European Council on Refugees and Exile [ECRE] är en av de mest anmärkningsvärda utvecklingarna under perioden 2009-2010 hur Frontex förvandlats från ett medelstort projekt till en medelstor EU-myndighet med kraftigt utökad kapacitet att bland annat arrangera samordnade deportationsflygresor. Frontex, som startade sin verksamhet den 1 maj 2005, har vuxit stadigt. I år är budgeten 87 miljoner euro [omkring 800 miljoner kronor] och man har runt 280 anställda.

Enligt Lissabonfördraget ska EU utforma en politik med syftet att "säkerställa kontroll av personer" och "effektiv övervakning" av de yttre gränserna, samt stegvis införa ett "integrerat system för förvaltning av de yttre gränserna". De medlemsstater som har gränser mot länder som inte är medlemmar i EU fungerar som murar mot omvärlden, eftersom de ansvarar för att kontrollera att inga flyktingar tar sig in i unionen.

EU:s och dess medlemsländers prioriteringar är att hålla flyktingar och immigranter utanför sina gränser, att skicka iväg dem, och bara i sista hand låta dem stanna. Säkerhet och militari-

sering vid EU:s yttre gränser uppfattas som det viktigaste, där man kommit längst.

Cecilia Malmström aviserade nyligen att EU ska börja förhandla med Egypten, Tunisien och Marocko om ett mer organiserat samarbete om migration, dvs. att de afrikanska Medelhavsländerna åtar sig att fungera som EU:s gränsvakt.

Eva-Britt Svensson

Är fackliga rättigheter ett handelshinder?

EU-kommissionen lovar, i samband med ett handlingsprogram för fortsatt utveckling av EU:s inre marknad, att se över reglerna som begränsar fackens rätt att strejka och kräva kollektivavtal. LO ser det som ett steg i rätt riktning. Men ingen vet ännu om EU-kommissionens löfte verkligen är någon seger för facket.

Den europeiska fackföreningsrörelsens krav på en revidering av utstationeringsdirektivet och att ett socialt protokoll ska fogas till fördraget är inte upptagna i kommissionens handlingsprogram, Single Market Action Plan. Syftet med kommissionens aktionsplan är att förverkliga den fria rörligheten på EU:s gränslösa inre marknad, framför allt vad gäller tjänstehandeln och arbetskraftens rörlighet.

Och då kan, precis som i Lavadomen, fackliga rättigheter även i framtiden betraktas som ett otillåtet handelshinder.

Gösta Torstensson

”Stormakterna tar över i EU”

Makten inom EU koncentreras i allt större utsträckning till de stora medlemsländerna, trots att unionen idag består av fler småstater än någonsin. SNS Demokratiråd analyserar i årets rapport

– EU:s stora medlemsstater har flyttat fram positionerna på flera fronter, säger rådets ordförande Jonas Tallberg. Stormakternas favoritorgan – Europeiska rådet, där stats- och regeringscheferna samlas – har stärkts. Stormakterna samarbetar också allt mer i exklusiva stormaktsallianser. – Många har nog inte heller förstått betydelsen av att EU:s ministerråd får nya röstningsregler 2014. Stormakterna kommer framöver att väga ännu tyngre än idag, både enskilt och som grupp, säger Jonas Tallberg.

Svensk förståelse för fransk gränskontroll

Migrationsminister Tobias Billström [m] har förståelse för kraven från Schengenländerna Frankrike och Italien om inre gränskontroll för att stoppa flyktingar från Nordafrika. Det framgick när EU:s migrationsministrar mötte i Bryssel. Billström anser inte att EU-kommissionen har agerat undfallande gentemot Frankrike och Italien och betonade vikten av att ha ordning och reda i Schengensamarbetet. Konkreta förslag från kommissionen om hur de nya gränskontrollerna kan se ut väntas till EU-toppmötet i juni.

Förslag om överstatlig asylpolitik

Den 1 juni presenterade Cecilia Malmström två reviderade asyldirektiv: ett om asyloffaranden och ett om mottagande av asylsökande. EU:s stats- och regeringschefer har sedan tidigare kommit överens om att enas kring en överstatlig asyl- och migrationspolitik till år 2012. Ändå har flera av de direktiv som ingår i det så kallade asylpaketet länge suttit fast i tuffa förhandlingar mellan medlemsländerna och i EU-parlamentet. Asyl- och migrationsfrågorna ska även tas upp på EU-toppmötet på midsommarafton, under det ungerska ordförandeskapet, då stats- och

regeringscheferna kan ge förhandlingarna ytterligare en skjuts framåt. För att de nya förslagen ska träda i kraft krävs stöd från EU-parlamentet och en kvalificerad majoritet av medlemsländerna.

Danmark vill ha gränskontroll

Samtidigt som Frankrike planerar att införa gränskontroller, går Danmark i samma tankar. Landet vill stärka tullkontrollerna vid gränserna mot Sverige och Tyskland. Bakom planerna står den danska borgerliga regeringen och högerpopulistiska Dansk Folkeparti och i Danmark har argumentet fokuserat på att syftet är att stoppa kriminella från öst från att ta sig in i landet. EU-kommissionen ska nu pröva förslaget mot Schengenregelverket.

Sverige fällt i Europadomstolen

Under förra året fälldes Sverige vid två tillfällen för brott mot Europakonventionen. Det framgår av en skrivelse om Europarådet som riksdagens nu har granskat. Notera att Europakonventionen och Europarådet inte har något med EU att göra, utan är alleuropeisk, mellanstatlig samarbetsorganisation. Det ena fallet gällde utvisningen av en person till Iran, det andra handlade om att en rättegång inte hölls inom skälig tid.

Var femte spanjor utan arbete

Arbetslösheten i EU har bitit sig fast och ligger kring 9,5 procent. Spanien har de högsta siffrorna på drygt 20 procent samtidigt som 4 procent av arbetskraften i Holland är utan jobb, visar Eurostats senaste statistik. Nyligen sade Ignacio Frenández Toxo, som leder den spanska centralorganisationen CCOO, i en radiointervju att han räknar med att arbetslösheten i landet snart kommer att överstiga 21 procent.

Skepsis mot test av kärnkraftverk

Stresstester av kärnkraftverk som EU beslutade om efter Fukushima riskerar att bli mindre omfattande än tänkt, säger Lise Nordin, energipolitisk talesperson för Miljöpartiet.

– Direkt efter kärnkraftsolyckan i Fukushima utlovade både Günther Öttinger och Fredrik Reinfeldt att säkerheten ska sättas främst och att stresstesterna skulle omfatta till exempel terrorangrepp. Men med ett så urvattnat förslag som nu diskuteras riskerar löftena att bli tom retorik.

23 procent är emot EU

Årets mätning av EU-opinionen i Sverige visar att andelen som är för det svenska medlemskapet fortsätter att öka. Förra året svarade 53 procent – en ökning med två procentenheter sedan 2009 – att de står bakom medlemskapet, medan 23 procent var emot, skriver professor Sören Holmberg i Europapolitisk analys [Sieps 2011:4]. Men i flera euroländer rasar opinionsstödet. Mest i Grekland [-18 procentenheter], Spanien [-15], Portugal [-14] och Irland [-12 procentenheter].

Farlig luft fällde Sverige i EU-domstolen

Luftkvaliteten ibland annat Stockholm och Göteborg är så dålig att EU-domstolen fällt Sverige för att bryta mot luftkvalitetsdirektivet. Enligt domen har halten av partiklar varit över gränsvärdena under åren 2005-2007. Sverige har i sitt försvar hävdat att områdena med höga värden är geografiskt mycket begränsade och belägna vid hårt trafikerade vägar. Sverige har dessutom hävdat att främsta orsaken till de höga utsläppen är biltrafik med dubbdäck.

Minimilöner splittrar Europafacket

Frågan om minimilöner skapar splittring i Europafacket [EFS]. Bland annat har de nordiska länderna avvisat förslaget medan till exempel Frankrike anser att det är ett nödvändigt skyddsnät. Den kontroversiella frågan sköts på framtiden när Europafacket på sin kongress i Aten enades om att kräva en minsta inkomst, det vill säga en norm för social- och bostadsbidrag. – Frågan om minimilöner ska snabbutredas efter kongressen. Men den svenska ståndpunkten ligger fast. Löner ska förhandlas fram, inte lagstiftas, säger LO:s avtalssekreterare Per Bardh.